

مشرط القلم

دائرة مخصوصه

در سعادتده باب عالی جوارند.

محل اداره :

اخطار :

مسلكمزه موافق آثار جديده مع المنوبه
قبول اولنور

درج ابدلته بن آثار اعاده اولنور

دیر، فلسفه، علوم، حقوق، ادبیات و سیاسیات و به اخص کرم سیاسی و کرم اجتماعی و مدنی احوال و مشوریه اسلامیه و به بحث ایدر و هفته ده بر نشر اولنور.

آبونه بدلی

سنه لکی التي آیلنی

ممالك عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵	غروش
روسیه	۶۵	۳۵	روبله
سائر ممالك اجنیه	۱۷	۹	فرائق

صاحب و مؤسسلری :

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاسیخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلتیر

عدد : ۱۰۴

۲۶ شعبان ۳۲۸ پنجشنبه ۱۹ اغستوس ۳۲۶

دردنجی جلد

ایدلش هینترلاند اساسنه بالاستناد پروتستو ایلشدی . اوزماندنبری ، بزجه مجهول بر مقاوله طرابلس غربك جنوب حدودنی ، باب عالینك اشتراك وموافقیه تعیین ایتهمش ایسه ، یکی یازیسز خریطه لریمزك چیزیله سنده ارتکاب خطا اولمش دیمکدر .

اسکی شهرده چیقان ، « اسکی شهر » رفیق محترمزده ، ینه او یکی یازیسز خریطه لرک ، خلافت معظمه اسلامیه جه پک مهم اولان آفریقا قطعه سنی مصور اولاننده دیکر بر خطابولوب چیقاریور و بوبابده شویله یازور : بو خریطه ده آق دکز ساحلنده کی الرفاح موقعندن باشلایان مصر حدودی حجاز شمندوفری خطی بونجه عقبه یی ده ایجه آلارق شاب دکز ساحلنك حجازولایتنه باغلی قسملری داخلنده هان مدینه منوره قارشینه قدر اوزادیلور . وشو صورتله عموم طورسینا یارم اطه سندن باشقه ، عقبه موقی وعقبه کورفینك ایکی ساحلی وحجاز ولایتك شاب دکز ساحلندن مهم بر قسمی مصر حدودینه الحاق اولونیور .

کندی مکتبلریزده عثمانی طوپراغی پارچه لرندن سیاستجه فوق العاده مهم بر قسمك اجنبی به عائد ایمش کی کوسترلسته طبیعی کوکل راضی اولدیفندن حقیقی میداننه قویق ایچون شوایضاحاتی ویرمه یه لزوم کوردم . امید اولونور که معارف نظارتی بوکا لایق اولان اهمیتی ویرده یا آلدانیورسوق بزم فکریمنی ویا خریطه لرینی تصحیح ایلر .

بو یازیسز خریطه لرده ، دیکر خریطه لریمز کی اوروپا دیلرندن واغلب احتمال فرانسزجه دن ترجمه در . فرانسزلر آفریقایی ، کندی منفعت وارزولرینه کوره چیزلر . لکن ، عجبا ، ترجم بکدر ، بو قدر فاحش خطالری کورمه یه جک قدر غافلیمیدرلر ؟

تورکیه میدان آلیور

بوسرنامه ایله قریملی « ترجمان » رفیقمز تورکیه نك صوکه ایکی سنه ده فعالیت وموفقیتنی یازدقدن صوکره بوکونلرده مطبوعات عالمی اشغال ایدن اتفاقلره بحثی انتقال ایتدیره رک شویله دیور :

« فرض ایدلم که عثمانی سیاسیلری اوچ دوست دولت طرفنی التزام ایتدیلر . بوندن ایدم جکلی استغاده تعیین اولنه میور . اما اوچ دولت اتفاقی التزام ایتدکلی حالده ایسه بشکشلری ، هدیه لری پک اوقدر مستور شیلردن دکلدن ؛ اجنبی امتیازلرینک وپوسته لرینک لغوی ، یونانیلرک ، بلغارلرک قبارمش یورکلرینک یا تشدیرلمسی ، مصر دن انکلز لرک چیقارلمسی بوجله دن اوله بیلور . بو حالده شرقده مناسبتی زیاده اولان روسیه نك پولتیقه سی احوالی بودرجه لره واردرمه مقصدن عبارت اولاملیدر . ظن ایدرز . بونک ده تملی واساسی بیوک پترو ، بیوک قاترینا پولتیقه لرینک و مسککلرینک زمانی کچدیکنی دروناً ادراک ایتمکدر . »

« بیچاره لر »

زوالی و بیچاره اوصافك اکثریا مسلمانلره طاقلمده اولدیفنی خاطر لایوب بو بیچاره لرک ده مسلمانلر اولدیفنی ظننه دوشمه یک . آستراخانده چیقان « ایدیل » [تورکجه « وولغا » نهرینه « ایدیل » دیرلر] قرداشمز ، بولطیف صفقی ، روسیه میسیونرلرینه بخش ایدیور . وجه تسمیه یی « کلامق ایچون « بیچاره لر » مقاله سنك بعض اقسامنی اوقویالم : « ۱۹ نجی عصر میلادی نهایتلرنده ، اهالی اسلامیه آراسنده حسن دینی وملی آرتوب معارف وعلوم وفنون عصریه اکتسابنه اجتهاد آرتدی وبو حرکت بزم روسیه مسلمانلری آراسنده ده مشاهده اولنه یه باشلادی . بونک اوزرینه روسیه نك متعصب مطبوعاتی ، مسلمانلره نظر عدوتله باقیه باشلادیلر . زیرا اولر اولجه بوتون روسیه مسلمانلرینی خرسیتیانلاشدیریور بتیره جکارینه قانع ایدیلر . لکن صوکه زمانلر آلداندقلرینی آجیق آکلادیلر .

روستقویا سنانه (ازنا) غزته سی حلی باشانك مسلمانلر ایله مسکون روس حوالیسندده سیاحتی اونوته مایه رق حلی باشاعلیهنده شتملرده بولونیور . کندیسنك روسیه یه سیاسی برانتریه ایچون کلدیکنی وسیاحت واقعه سی روسیه ایمپراطورلنك تمامیت ملکیه سنه قارشى برتدید اولدیفنی سویلیور وروسیه حکومتنه اهالی مسلمه دن شبهه ایدره ک اولره قارشى بعض تدابیر شدیدة تحفظیه اتخاذنی توصیه ایلورمش . »

عثمانیشر لوئیدک دیدکلی طوغریدر ، بوکونلرده نیم رسمی روس مطبوعاتیه ، محافظه کار جریده لر ، روسیه مسلمانلرینك کنج تورک حکومتی طرفندن تحریک ایدلدیکنی ، بر دوزی یه بازوب طور دیورلر . اوسمانیشر لوئیدک بحث ایتدیکی « روسیا » غزته سی مقاله سنك ترجمه سنی قزانده تورکجه چیقان « یولدر » رفیقمزده کوروب « صراط مستقیم » ک ۱۰۱ نجی نسخه سنه عیناً نقل ایتشدک . روسیا تماماً رسمی دکلمه ده ، نیم رسمیدن ده زیاده رسمی بر غزته در : بو غزته نك بوتون مصارفی روسیه داخلیه نظارتی ویرر ؛ محررلرندن چوغنی مأمورین حکومندر .

اوسمانیشر لوئیدک بحث ایتدیکی دیکر غزته لر « روسقیازنامیا » « قولوقل » ، « زیمشچینا » ، « روسکیا زیملیا » و « قزانسکی تلغراف » کی مسلمان وتورک دشمنی جریده لر اولسه کرک . بو غزته لرک همان هر نسخه سنده تورکیه ، اسلام وروسیه مسلمانلری علیه نه بر مقاله بولوق ممکندر .

« نازک مسأله » مقاله سنك ده آشاغیلرنده استانبول مبعوث محترمك مطالعات ذاتیه سی مندرجدر . بز بومطالعانه تماماً اشتراك ایتمه مکله برر ، بوبابده کی فکریمنی شیمدی بیانه لزوم کورمیورز . انحق دارالخلافت ده چیقان تورک — مسلمان مطبوعاتندن اوتوز میلیون اهالی مسلمه یه حاکم بر قومشو دولتك احوال سیاسیه سنه بر آز ده زیاده وقوفی رجایه حقمز وار ، ظننده یز . باخصوص که روسجه بیلمینلره او احوالی تعقیب ایچون تورکجه رسائل وجرائنده کافی مقدارده موجوددر .

یکی یازیسز خریطه لر

اسکی دورده ، استانبول باصمه سی خریطه لرده دولت عثمانیه حدودی دائماً یا ککش چیزیلوردی . چوقدنبری دولت عثمانیه دن بالفعل آیریش قطه لر ، حدود عثمانی داخلنده کوستریله رک ، خلق تسلی ویا اغفال ایدلمک ایسته نیلردی . مثلاً اوزمانك خریطه لرینه باقیلورسه شاب دکزندن محیط اطلاسی یه قور بوتون شمالی آفریقا عثمانی بویاسیله بویانمشدر . شمدی اوافراطدن ، دیکر برتفریطه دوشولدیکنی تأسفله کوریورز . معارف نظارتك یکی باصدیردیفنی یازیسز خریطه لرده ، هنوز دولت عثمانیه نك هیچ بر مقاوله بین الدول ایله تعیین وتحدید ایدیلین طرابلس غرب جنوب حدودی ، دولت عثمانیه زیانسه ، غایت قطعی اوله رق چیزیلشددر . بوکی غیر مقرر حدودلرده ، استعمال اولونان اصولدن انحراف اولونمشدر . فی الواقع فرانسز و انکلز لر ، ۱۹۰۴ معاهده لرله دولت عثمانیه نك بو حوالیه کی حقوقی تحدید ایتك ایسته شلر ایسه ده ، باب عالی برلین مستملکات قونفره سنده قبول

ولایات والیردن اذن مخصوص آلمه لری ، روسیه حکومتی طرفندن امر اولمشدر . بو امرک رسمی وظاهری سبی ، بخاراده تحصیل علم ایدلرک مقدارخی بیلیمک ایسه ده ، « وقت » ک ایشدیکنه کوره سبب حقیقی قیرغیز - قازاق قاردرلریمزک منبع دینلری اولان بخارا ایله مناسبتلری کسمکدن عبارت ایمش . الیوم بخاراده ۳۰۰ قیرغیز - قازاق طلبه علوم وارددر .

بلغاریا:

بلغاریا ده روس کتابلری . — روسلرله بلغارلرک دیللری بربرلرینه یک یاقیندر . آز مشکلاته آکلاشه ییلورلر . روسجه ایله بلغارجه نك فرق تاتارجه ایله عثمانلی تورکجه سی آیرمسندن زیاده دکلدر . بو جهته بلغارلر روسیه دن یک چوق کتاب صاتین آلیورلر . بوسنه اسلاو قونفره سی مناسبتیه صوفیه ده روس کتابلری سرکیسی آچلمشدی . مذکور سرکیده الی بیک درلو کتاب ایله ایکی بیک درلو رسائل موقوته مشهور ایدی . ینه اوسرکی مناسبتیه طوتیلان استاتستیکدن اکلاشیلیورک بلغارلر روسیه دن سنوی ۱۰۰ بیک فرانقل کتاب و ۲۵۰ بیک فرانقل غرته و رسائل موقوته اشترا ایدیورلر . سرکی اداره سی بعض تدابیر تاشب اولندی حالد بونک ایکی اوچ منلی آرتاجنه امیندر .

تاتارلر ده استانبولدن خبی کتاب و رسائل موقوته آلیورلر . استاتستیک شرقک سومدیکی برشی اولدینی ایچون مقدارخی ، بالطبع ، یاقینده اوکره نه میز . روسیه یه کیدوب تورکجه کتاب سرکیلری فلان فورمق ، شمیدیک رؤیامزه بیله کیرمز . منافع مختلفه سی آشکار اولان کتاب صاتیشنک آرتدیر یلای ایچون کرک استانبول کتابچیلرینک و کرکسه حکومتک تدابیر مخصوصه یه تشب ایده جکیرینه ده یک شبه لی یز . انجق میدانده یک کوزه باطان بعض مناسبتلرک قالدیرلر سی ، مثلا استانبولدن ممالک اجنبیه یه کتاب اخراج ایدلردن آلان کرک جریمه سنک اولسون ازاله سی غیر ممکن بولمادیغنه اینامق ایسترز . و ، بر معتاد ، مرجعک نظر دقتی جلب ایلرز .

هندوستان:

هندوستان ده حرکات انقراضیه — هندوستانک ویشان ایاتی مرکز بولان بشکالده کشف اولونان بیوک برجمیت خفیه حقه ده کی تحریات و تحقیقات هندستان ضابطه سی کمال فعالیتله دوام ایتکده در .

بو یوزدن عموم هندوستانده برچوق آدملر تحت توقیفه آلمشدر: پولیس برچوق وثیقهلر ، مکتوبلر ، غزتلر ، اسلحه و قورشون دوکک ایچون استعمال ایدیلن ما کینه لر ایده ایتشدر . اغستوسک ۱۶ سنده مقدما محکوم اولمش برذاتک خانه سنی تحری ایتدی . بواشاده برچوق ذوات مشهوره نك وازجهل برقاچ انگلر مبعوثلرینک مکتوبلری بولمشدر . شو وثیقهلر بیوک برجمیتک موجودیتنی اثبات ایدیور . قرق بیک کشی بو یوزدن تحت محاکمه آلمشدر . عن قریب بونلرک ایشلری رؤیت ایدیلر جکدر .

بوکون محققدرک انکله ره حکومتی علیه هندوستانده بیوک برجمیت خفیه تشکل ایتدر . وشو جمیتک شعباتی بتون هندوستانده موجوددر . حکومت افکار عمومی یه اسکات ایچون هندوستانده وقوع بولان شو جریانلره اهمیت ویرمه مک ایستورسه ده حرکات انقلابیه نك هندوستانده جدی بر رنک کسب ایده جکی وانکله ره نك هندوستانده کی وضعیتی تهلکه دن مصون قالمیه جفی محققدر . برچوق جمیات مختلفه ، جمیت خفیه یه التحاق ایتشلردر . تحت توقیفه آلان برچوق ذوات ، انکله ره حکومتی علیه برقیام عمومی احضار ایده رک انکله ره نك نفوذ و تحکمی هندوستاندن قلع ایتک چالشمقله مهمدرلر . بونکله برابر انکله ره ده برچوق ذوات مهمه هندولری حایه و تشویق ایدیورلر . ازجهل سابق مبعوثاندن قونتون جنابلری تلمس غرته سنه یازدینی برمکتوبده انگلر حکومتنک هندولره دفعات ایله اداره مختاریت بخش ایدیلر جکینی وعدایتمه سنی اخطار ایده رک الیوم شو وعدلرک موقع فعله قونوله سنی طلب ایدیور .

«مطبعة خیریه» و شرکاسی مدیر مسئول: اشرف ارباب

بوموفقیتسزک اوزرینه روسلرک مرتجع و مسیونرلری کندیلرینه منسوب جراند ورسائلده ، مسلمانلرک صرف ترقی و معارف یولنده کی سنی و غیرتلیخی درلو بویالرله بویایوب ، مفتریانه مقاله لر نشرینه کرشدیلر . کویا مسلمانلرک حرکات ترقی پرورانه لری ، اساساً بان اسلامیس مقصدینه خدمتدن ، یعنی بتون دنیا مسلمانلری تورکیه سنجای آلتنه طوبایوب بویوک برخلافت اسلامیه وجوده کتیرمک آرزوسندن عبارتمش! حتی موحدین ، بومقصده ابرشمک ایچون پیغمبرلرینک اوامری طوته رقی ، بویلرینه قانچ قوشادوب ، خرسیتان غربه قارشى آعلان جهاد ایده جکلر ایمش!

«... حالبوکه شریعت اسلامیه و اوامر پیغمبریه قلنجله حربی دکل ، بلکه دشمنلرک کندی سلاحلرله مقابله و مدافعه یی بویوریور . زمانمزه اسلامیت دشمنلرینک سلاحلری علم و معارف ایدوکی صاحب ادراک بالجمله مسلمانلره ظاهر اولدیقندن آنلر ده علوم معارف یولنه آباق باصدیلر .

« ذاتاً بویله مقابله ده بولندیغمز دن درکه ، محق و مشروع اجتهاد منزه غریب غریب معنالر ویرمه یه استعجال اولنیور . بز بوشاشقینلره « بچاره » لر دیه آجیمقدن بردرلو کندیمیزی آلامیز .

شون

دولت عثمانیه:

طرابلس غربیه ایتالیا نلر — آثار تاریخی ده تدقیقات اجرا ایتک بهانه سیله برایتالیا هیئت علمییه سی طرابلس غرب ولایتی داخلنده جابجا طولاشمقده در .

مصر ده من قضایم — مصرک رسمی غرته سی محاکم شرعیه حقه ده کی یکی قانون لایحه سنی نشر ایدیور و نسخ و تعدیل ایلدیکی احکام سابقه یه ذیلاً اشارتدر بولنیور . طوغریدن طوغری ده دولتمزک حق قضاسنه تعلق ایتکده اولان اشبو قانون لایحه سنک رجال حکومتجه نظر اهمیتدن دور طومیه جفی درکاردر .

وردانی نامنره انگلرلرک خشین — مصر حکومت محلیه سی شهید سعید وردانی نامنه اضافتی تقرر ایدن اجزاخانه نك کشادینه مانع اولمشدر . شو عصر مدنیتده ، مصرکی نائل ترقی اولمش بریرده استبدادک بودرجه سی هرکسی دوچار حیرت ایتشدر .

ایران:

ایران هیئت وکلرلرک پروگرامی — ایرانک یکی هیئت وکلای مجلس مبعوثانه کندی پروگرامنی تقدیم ایده رک مظهر تصدیق اولمشدر . پروگرام شو ماده لردن عبارتدر :

(۱) خارجدن بر طاقم مأمورلرک جلبی ؛ (۲) پولیس وامنیت عمومییه ایله ولایتلر ده اصلاحات و تنسیقاتک اجراسی ؛ (۳) یکی بر اردونک تشکیلی ؛ شواردو ایکیه تقسیم ایدیلرک ، مرکزده (طهرانده) ۶۶۰۰ منتظم و اوچ قسم سلاحدن مرکب برفرقه ، ولایتلر ده ۲۵ بیکدن عبارت وینه اوچ قسم سلاحدن مرکب دیگر برفرقه بولندیلر جقدر ؛ (۴) امور مالیه نك اصلاحی و ویرکولرک عدل و انصاف اوزره ترتیب و توزی ایچون بردیوان محاسبات تأسیس ایدیلر جکدر ؛ (۵) امور عدلیه نك اصلاحی ایچون قوانین موضوعه تدوین و اصول محاکمات تنظیم ایدیلر جکدر .

روسیه:

روسیه مسلمانلرزه فس نفهمی . — روسیه مسلمانلری آراسنده یازین فس کیمک عادی کیتدیکه آرتیور . (معلومدرک روسیه مسلمانلرینک اصل سرپوشلری قالیقدر .) حکومتک نظر دقتی جلبدن خالی قالیور .

بخارا:

بخاراده مسلمانلر طلبه سنی نفیص ایچونه ترابیر . — بوندن بویله روسیه مسلمانلرندن بخارایه برای تحصیل کیده جک کینلرک منسوب اولدقلری